

ISUS I NJEGOVA OBITELJ

15. IZBJEGLICE U EGIPTU

Nastavna
jedinica 15

BIBLIJSKA OSNOVA

Evangelje po Mateju 2:13-23

vako bi dijete moralo doživljavati dom kao mjesto gdje osjeća toplinu, gdje je prihvaćeno i sigurno. No, toliko je mnogo djece koja to ne osjećaju! Mnogi su raz-

lozi tome - Bog sve to zna i brine o njima. On želi da i oni koji su njegovi suosjećaju s njima iz čega će onda proizići i njihova djela.

Pomislite na izbjeglice, ljude bez svog doma, koji su to postali zbog gladi ili zbog rata.

Pomislite na djecu s južnoameričkih ulica, koju često i policija ubija nasojeći "očistiti" ulice.

Pomislite na sve one mlade beskućnike koji žive u tzv. "Kartonskom gradu" blizu londonske stanice Waterloo.

Pomislite na sve one koji se rađaju u miru na smetlištima Mexico Citya.

Pomislite i na sve izgnanike u nas, koji su izgubili svoj dom, sve što imaju, a često i svoje najmilije.

ISUSOVO NAJRANIJE DJETINJSTVO

Svi roditelji žele da im djeca imaju što bolji početak u životu, a to obično podrazumijeva da stanuju u mjestu koje im omogućava sigurnost i zadovoljava njihove osnovne potrebe. No, najveća je njihova potreba da budu okružena ljubavlju. U tome je Isus imao dobar dom i dobre roditelje.

No, zamislimo kako je bilo Josipu, Mariji i njihovu sinčiću. Prvo, onaj popis stanovništva zbog kojeg je Marija morala poći na putovanje u posljednjoj fazi trudnoće. Zatim, ona gostionica bez slobodnih mjesta, što je moralo izazvati zabrinutost i stres.

Za neko se vrijeme Josipova obitelj smjestila u Betlehemu. Magi s Istoka, tzv. "mudraci", našli su ih ondje u nekoj kući (Mt 2.11). Taj posjet je doveo do toga da su uskoro ponovno morali krenuti na putovanje, ovaj put mnogo duže.

Josipu se u snu javio anđeo i dao mu upute u koje nije mogao posumnjati, jer je takvo iskustvo već imao otprije, kad je na sličan način bio potaknut da se oženi Marijom (Mt 1:20-24). Poruka je bila jasna: Herod će tražiti dijete da ga ubije; obitelj mora otići u Egipat i ostati ondje sve dok im anđeo ne dopusti da se vrate.

Josip nije gubio vrijeme. Još iste noći uzeo je ženu i dijete i otputovao (2:14). Pokušajmo zamisliti tu situaciju: užurbano spremanje, Josipova objašnjenja Mariji, buđenje dječaka, odlaka

zak Kako je po Herodovoj zapovijedi trebalo ubiti sve dječake u Betlehemu do dvije godine života, vjerojatno je da su mu magi rekli kako su zvijezdu prvi put ugledali dvije godine ranije. Isus je, dakle, u tom trenutku već mogao imati dvije godine.

U EGIPTU

Tijekom nemirnih stoljeća koja su prethodila Kristovu rođenju, Židovi su tražili utočište u Egiptu kad god bi ih progoni i druge opasnosti na to prisiljavali. Tako je Židova bilo u svakom egipatskom gradu. Samo ih je u Aleksandriji bilo preko milijun. Tako se Josip i Marija, kad su došli u Egipat, nisu našli u posve stranoj sredini. Ipak, bilo je to jako daleko od Marijina doma i rodbine u Nazaretu, koja joj je, zacijelo, često nedostajala.

UBOJSTVO DJECE

Događaj iz Mt 2:16-18 je stravičan, pa ga ne valja obrađivati s mladm djecom. Herod je bio okrutan čovjek. Tek što je došao na prijestolje, pobio je članove Sanhedrina, židovskog vrhovnog suda. Kasnije je dao ubiti i 300 dvorskih službenika. Zatim je ubio svoju ženu, svoju majku i tri svoja sina. Takav čovjek nije mogao mirno otrpjeti vijest da se rodilo dijete koje će biti kralj.

Betlehem je bio malo mjesto, pa je ubijenih dječaka do dvije godine života moglo biti dvadeset do trideset. Naravno, to nimalo ne umanjuje zločin. Zašto je Bog to dopustio? To pitanje valjalo bi postaviti drukčije: Da li bismo doista željeli da Bog s nama postupa kao s lutkama, da se umiješa svaki put kad skrenemo s puta? Budimo uvjereni da ono što rastužuje i izaziva sućut u nama, našeg Boga rastužuje još više.

CILJEVI

- 1) Otkriti kako je Bog sačuvao Isusa u vrijeme velike opasnosti.
- 2) Razmisliti o tome kako se stranac osjeća u tuđoj zemlji.
- 3) Razmotriti zašto je Božji Sin iskusio život izbjeglice.

OSNOVNI PROGRAM

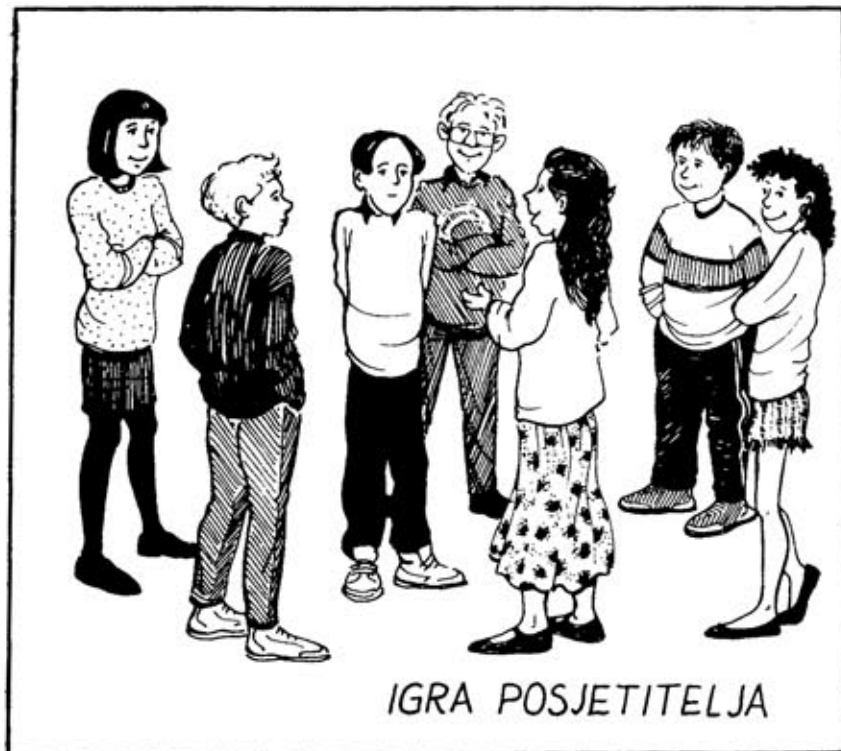
NAPUSTITI DOM

Nije lako napustiti svoj dom i ognjište zbog vanjskih pritisaka. To znači ostaviti sve poznato i krenuti u nepoznato, pomiriti se s mogućnosti da bi novo moglo biti samo gore. Unatoč svemu, milijuni ljudi moraju pobjeći od svoga doma samo da prežive. Danas ćemo promotriti kako je Isusova obitelj prošla kroz iskustvo došljaka u tuđoj zemlji te zamisliti osjećaje prognanika, izbjeglice.

Na početku susreta poigrajte se "posjetitelja". Podijelite skupinu na dva dijela. Prva šalje jednoga svog igrača u drugu. Voditelj zahtijeva od igrača - posjetitelja da nabroji što više stvari koje počinju određenim slovom, npr. gradova, biljaka, životinja, sportskih klubova ili tomu slično. Posjetitelj nastoji obaviti svoju zadaću, dok se ostali u njemu protivničkoj skupini glasno smiju, kašljucaju, ukratko - hine da ga ne zamjećuju. Za dvije minute igrač se vraća u svoju skupinu, a "u posjet" polazi drugi igrač. Bilježite bodove svakoga pojedinca, sve dok svi ne osjete što znači kad te ne prihvaćaju ljudi na koje si, stjecajem okolnosti, upućen. To je često iskustvo mnogih izbjeglica. Bodovi se na koncu zbrajaju i proglašuje se pobjednička momčad.

Igrati se možete i tako da uzmete kockeg, stavite ga na stol i otvorite. Pokažite mladima dvadeset pet unaprijed pripremljenih kartončića. Na svakom od njih napisane su stvari koje

se nose na put. Recite mladima neka odaberu deset stvari za koje misle da će im biti najnužnije za boravak u inozemstvu. Ograničite vrijeme za odgovore. Naglasite da se pri odabiru sjete prilika u kojima će se naći te da je mudro odreći se i nekih drugih, ali u tuđini nekorisnih, predmeta. Kad vrijeme istekne, razmotrite njihov odabir i recite im je li on, po vašem mišljenju, dobar ili ne.

BIJEG

Herod Veliki bio je kralj kad se Isus rodio. Uspio je pobjeći pred potjerom Parta, u kojoj je ubijen Fazael, njegov brat. Oktavijan August imenovao ga je kraljem Judeje 40. godine pr. Kr. Njegova je prorimska vlast nad Palestinom potrajala iduće trideset i četiri godine. Dogradio je i obnovio veliki jeruzalemski Hram. Bio je utemeljiteljem židovske stranke herodovaca, izrazito naklonjene rimskoj okupatorskoj vlasti.

Herod je bio nemilosrdan, nasilan čovjek, sa svim znakovima bolesnoga straha od urote i svrgavanja s prijestolja.

Pošto su magi priopćili Herodu da traže novorođenoga kralja, ovaj je bio zaokupljen mišlju kako će obdržati svoj položaj i istodobno ukloniti neznanoga suparnika. Magi se, ipak, nisu vratili k Herodu, a kada je on shvatio da su prekršili obećanje i da ga ne izvještavaju o novorođenom kralju, silno se razjario. Njegova okrutna naredba da se pokolju betlehemska dječica bila je posve u skladu s njegovom naravi.

Herod je bio vrlo moćna osoba, pa je Josip morao potražiti sigurnost u Egiptu, koji nije bio pod Herodovom vlašću. Upravo kao što je Mojsije izveo izraelski narod iz Egipta i spasio ga, tako je i Isus bio doveden u Egipat da preživi i spasi sve narode.

Josip nije pomišljao na to da se vrati u svoju domovinu dok je Herod živio. Čak i nakon Herodove smrti nije pošao u Judeju nego dalje na sjever, u Galileju i grad Nazaret. Arhelaj, u čijem je djelokrugu bila Judeja, imao je zlu narav poput Heroda Velikog, ali ne i njegove vladarske sposobnosti. Njegove odluke prouzročile su mnogo bespotrebnih krvoprolića i gorčinu, što

ga je dovelo na tako zao glas da je već 6. godine po Kr. bio svrgnut i protjeran.

Poslužite se iznesenim podacima da biste mladima dočarali pozadinu pripovijesti u Mt 2:13-23. Zamolite ih da okrenu 4. stranicu. LASERA. Radeći u parovima, moraju odgovoriti na četiri pitanja o bijegu i povratku iz Egipta. Označeni putokaz podsjeća nas na svu težinu i neizvjesnost Josipova putovanja.

POLOŽAJ IZBJEGLICA

Recite članovima svoje skupine neka otvore 2. stranicu LASERA. Zajedno pročitajte podatke iznesene u članku pod naslovom "IZBJEGLICE - PROGNANICI". Cilj je istraživanja da mladi prodru u srž ovoga problema. Upitajte je li netko iz vaše skupine morao napustiti svoj dom i poći u nepoznato ili je možda njegova obitelj otvorila vrata svoga doma kakvom prognaniku.

Razgovor možete nastaviti odsječkom "Zašto?". Koji su razlozi da ljudi, pa i cijeli narodi, dospijevaju do položaja izbjeglica i prognanika? A u inozemstvu čekaju prihvatni centri, logori s bijednim smještajem, ponešto odjeće i oskud-

nom hranom. Pročitajte ulomak pod nazivom "Dobrodošlica".

Odsječkom "Koliko?" uputite mlade na slikovni prikaz kriznih točaka izbjeglištva označen na zemljopisnoj karti. Vidjet ćete da je izbjeglištvo netom bilo ili jest ne samo tuzemni nego još više inozemni, općesvjetski problem. Prognanika ima iz cijeloga svijeta i po cijelom svijetu.

Prijeđite potom na četvorine u smjeru strelica "Bijeg u sigurnost". Upitajte mlade kako bi oni doživjeli napuštanje svega što su voljeli, što im je bilo blisko, i to možda zauvijek. Kako bi se snašli u nepoznatoj zemlji, gdje ne razumiju ni jezik ni običaje, bez ničega, osim odjeće na sebi? Čitajući četvorinu po četvorinu, postavljajte mladima pitanja. Na primjer, zašto bi izbjeglice trebale što prije voditi brigu o sebi?

Razgovarajte s mladima o prigradama kada su možda izbjegli pogibelj (prometnu nesreću, utapanje, tučnjavu, pad s bicikla i sl.). Zatim pročitajte napis iz treće četvorine, objašnjavajući da su izbjeglice i prognanici natjerani u stupicu jer se ne mogu vratiti u prilike iz kojih su pobjegli.

Pošto razmotrite i posljednju četvorinu, zaustavite se pri poteškoćama koje prate odrastanje najmlađih u prihvatilištima gdje se može naći na stotine

djece koja ovise o milostinji ljudi u tuđoj zemlji.

Razmotrite zatim slučaj djece izbjeglica/prognanika danas. Kakvi se osjećaji mogu nagomilati u mladima koji bez svojih obitelji moraju pobjeći iz zavičaja? Koliko ih je samo bježalo pred vihorima rata? Bilo je i mnogo onih koji su radije ostali u pogibelji, sa svojim narodom i najbližima, unatoč velikom riziku. Pogledajte odsječak "Pružimo njima/za njih". Razmislite o vlastitoj odgovornosti prema ovoj vrsti potrebitih.

Na koncu, obradite odsječak "Uživi se". Skupinu podijelite na dva dijela i svakom recite da pročita prizor 1, odnosno 2. Potom neka porazgovaraju, pripreme pripreme se i užive u ulogu koju će odigrati jedni pred drugima. Sada možete upozoriti mlade na Krista koji je također proživio izbjegličko iskustvo.

ISUS - IZBJEGLICA

Jedino u Matejevu evanđelju možemo pročitati o pokolju dječice u Betlehemu, po nalogu Heroda Velikoga, te o bijegu Isusove obitelji u Egipt. Naime, Matejevo evanđelje upravo naglašava povezanost starozavjetnih proročanstava, tako da se i ovdje može utvrditi usporedba s pripovijesti o Mojsiju.

Upitajte svoju skupinu zašto je, po

njihovu mišljenju, Isus, jedini Sin Božji, prošao kroz iskustvo života u izbjeglištvu, dakako, osim zbog ispunjenja proročanstva. Svoj odgovor neka približe u prostor predviđen za to na 3. stranici LASERA. Njihovi odgovori mogu biti i ovakvi: "Važno je bilo Isusa skloniti od opasnosti", "Da prođe kroz životne nevolje kao i ostali obični ljudi" i sl. Možete pripomenuti i Isusovo rođenje u staji.

P O M DOPUNSKE AKTIVNOSTI OĆ I POMOĆI

Predložite članovima svoje skupine da skupe što više podataka o načinima pomoći izbjeglicama i prognanicima. Saznajte što više o organizacijama Ujedinjenih naroda, Crvenom križu, crkvenim karitativnim ustanovama i drugima koji pružaju takvu pomoć. Sve prikupljene informacije možete izložiti na posebnom panou, tako da ih svi mogu vidjeti. Ohrabrite mlade da o tomu razgovaraju i s drugima.

DRAMA

Pripovijest o bijegu u Egipat može se dramatizirati brzo i lako. Mladi će improvizirati govorne dijelove držeći se podataka iz Mt 2:13-23. Drama može imati ove prizore: (1) anđelov posjet Josipu; (2) Josip s Marijom i malim Isusom odlazi u Egipat; (3) Herod naređuje pokolj dječice u Betlehemu; (4) anđelov drugi posjet Josipu; (5) povratak obitelji, ali ne u Judeju nego u Galileju.

"PREKOBROJNI"

Neka mladi sjednu na stolice poredane u krug. Odaberite jednu osobu (ili to budite vi!) koja će stati u sredinu, tj. bit će "prekobrojna". Ta osoba zatražit će od onih koji sjede da, po nekom načelu, zamijene mjesta. Na primjer: "Neka zamijene mjesta svi koji imaju na sebi bijele čarape!" i slično. Dok to rade, "prekobrojni" pokušava uskočiti na jedno mjesto, a osoba koja izgubi stolac ispada iz igre, tj. dolazi u sredinu i smišlja novu naredbu za preostale igrače.

PISMO

Recite mladima da zamisle sebe kao izbjeglice/prognanike iz svoga doma i domovine. Sada imaju priliku uputiti pismo odgovornima (ljudima/ustanovi/vlastima) strane zemlje koja ih je prihvatila. U pismu neka opišu svoje osjećaje, potrebe i nade. Pisma možete izložiti na panou.

PRIPREMA

- putni kovčeg, kartončići s natpisima
- informacije za pano o izbjeglicama/prognanicima

PROVJERA

- Jesu li članovi skupine shvatili zašto su Isus i njegovi roditelji postali izbjeglice?
- Jesu li se uživjeli u položaj izbjeglica, iskreno suosjećajući s njima?
- Jesu li razmislili zbog čega je Isus Krist, jedini Sin Božji, iskusio nevolje i patnje?

